

Valikõppeaine “Rahatarkus”

1. Üldalused

1.1 Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Rahatarkuse õppeaine eesmärk on arendada õpilastes teadlikku ja vastutustundlikku rahakasutust, õpetades neile olulisi finantsoskusi, nagu eelarvestamine, säästmine, investeerimine ja turvaline panganduse kasutamine. Kursus aitab mõista raha väärtust, teha teadlikke tarbimisotsuseid ning planeerida isiklikke ja perefinantse, arvestades keskkonnahoidliku tarbimise põhimõtteid. Samuti toetab kursus õpilasi kutsevaliku tegemisel ja ettevõtlusalaste oskuste omandamisel, et valmistada neid ette edukaks ja vastutustundlikuks majanduslikuks toimetulekuks tulevikus.

1.2 Valikõppeaine kirjeldus ja maht

Valikõppeaine “Rahatarkus” maht 5. klassis on 35 ainetundi.

Rahatarkuse õppeaine eesmärk on anda õpilastele praktilised teadmised ja oskused, mis aitavad neil teha teadlikke ja vastutustundlikke finantsotsuseid. Kursus hõlmab olulisi teemasid, nagu internetipanga ja pangakaartide kasutamine, raha teenimine, pereelarve koostamine, taskuraha planeerimine, keskkonnahoidlik tarbimine ning kutsevalik ja karjääriplaneerimine. Õppeaine käigus õpivad õpilased koostama eelarvet, planeerima kulutusi, säästma ja investeerima vastutustundlikult. Praktiliste ülesannete hulka kuulub ka kohviku tegemine, mis annab võimaluse rakendada omandatud teadmisi ettevõtluses ja meeskonnatöös. Kursus aitab õpilastel arendada rahatarkust ja valmistab neid ette iseseisvaks majanduslikuks toimetulekuks ning teadlikuks tarbijaks olemiseks.

1.3 Õppesisu

Teema	Tundide arv	Õpiväljund
Sissejuhatus rahatarkusesse.	1 tundi	Õpilane mõistab rahatarkuse tähtsust igapäevaelus ja õppeaine eesmäärke.
Taskuraha kasutamise planeerimine.	5 tundi	Õpilane oskab planeerida taskuraha kasutamist ja seada rahalisi

Eesmärkide seadmine ja nende visualiseerimine		eesmärke. Õpilane mõistab emotsionaalsete ja ratsionaalsete ostude erinevust.
Raha teenimine. Erinevad raha teenimise võimalused (töö, ettevõtlus, hovid) Maksud ja seadusandlus noorte töötamise kohta. Tagasi Kooli e-tund: Airi Lepassar "Mida pean maksudest õpilasena teadma?"	4 tundi	Õpilane mõistab erinevaid viise raha teenimiseks ja sellega seotud kohustusi. Õpilane oskab arvutada töötasu ja mõistab maksude rolli.
Praktiline ülesanne: Sõbrapäeva kohviku tegemine.	8 tundi	Meeskonna moodustamine ja toote valik. Eelarve koostamine (tulud ja kulud) Turundus ja reklaam (sotsiaalmeedia, plakatid) Praktiline teostus: kohviku korraldamine koolis (või simulatsioon) Kasumi ja kulude analüüs
Külalisesineja tund. Mida rahaga teha saab? Laenamine ja investeerimine. Cashy mäng	2 tundi	Õpilane teab, et on olemas erinevaid laenu tüüpe. Õpilane teab laenamisega seotud kulusid, nagu intressid ja lisatasud, ning oskab arvutada laenu kogukulu. Õpilane teab investeerimise põhimõtteid ja erinevaid investeerimisvõimalusi (nt aktsiad, võlakirjad, fondid, kinnisvara).
Raha ja aja planeerimine. Arvelduskonto ja väärtpaberikonto. Aeg on raha.	2 tundi	Õpilane teab, mis on arvelduskonto ja väärtpaberikonto ning nende funktsioonid. Õpilane oskab avada ja hallata arvelduskontot, tehes igapäevaseid pangatehinguid turvaliselt. Õpilane mõistab väärtpaberikonto kasutamise eesmärgi ja võimalusi investeerimisel. Õpilane teab, millised on arveldus- ja väärtpaberikontoga seotud tasud ja riskid.
Vastutustundlik ja keskkonnahoidlik tarbimine Taaskasutus ja säästlik eluviis Kuidas mõjutab tarbimine	3 tundi	Õpilane mõistab keskkonnahoidliku tarbimise põhimõtteid. Õpilane oskab teha teadlikke ja vastutustundlikke ostuotsuseid.

keskkonda ja ühiskonda?		
Mis on eelarve ja miks see on oluline? Kulude ja tulude analüüs Eelarve koostamine ja jälgimine	5 tundi	Õpilane oskab koostada eelarvet ja planeerida kulusid vastavalt sissetulekutele. Õpilane mõistab säästmise ja investeerimise tähtsust eelarve koostamisel.
Internetipank ja pangakaart. Mis on internetipank ja kuidas see töötab? Turvalisus internetipangas (paroolid, PIN-koodid, kaheastmeline autentimine). Arveldused ja maksed internetipangas (arved, ülekanded, püsिमaksed). Erinevat tüüpi pangakaardid (deebetkaart, krediitkaart, virtuaalkaart). Kaardi kasutamise turvalisus ja võimalikud riskid. Kontaktivabad maksed ja mobiilimaksed	3 tundi	Õpilane teab, kuidas kasutada internetipanka turvaliselt. Õpilane oskab teha makseid ja hallata arveid internetipanga kaudu. Õpilane tunneb erinevat tüüpi pangakaarte ja nende kasutusvõimalusi. Õpilane teab, kuidas kaitsta oma kaardiandmeid ja vältida pettusi.
Ettevõtlik pere mäng	2 tundi	Õpilane oskab kuulata ja kokkuleppeid teha. Õpilane oskab meeskonnatööd teha ning väljakutsetele loomingulisi lahendusi leida. Õpilane oskab teha rahatarku otsuseid, valitud käitumisstrateegiat analüüsida ja põhjendada,

1.4 Õppetegevuse kavandamine ja planeerimine

- töövõtted: paaristöo, rühmatöö; info- ja kommunikatsioonivahendid;
- aktiivõpe: esitlus, arutelu diskussioon;
- video vaatamine ja analüüsimine;
- suunavad slaidid;
- raamatu katkendite ja artiklite lugemine;
- õpimapp: töölehed;
- praktilised loovülesanded.

1.5 Hindamise alused

Rahatarkuse valikõppeaine õpitulemuste hindamine lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosas toodud hindamise alustest ja teistest hindamist reguleerivatest dokumentidest.

Hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust. Hinnatakse nii teadmisi ja nende rakendamise oskusi läbi loovate ülesannete lahendamise. Arvestusliku hinnete aluseks on kirjalikud ja praktilised tööd ning iseseisvad tegevused, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja kirjalike arvestustega.

Hinnatakse: suhtumist töösse, aktiivset osalemist õppetöös; õpimappi; rühmatöid, koostööd kaasõpilastega; refleksiooni.

Valikkursuse hindamisel kasutatakse hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”. Hinde „arvestatud“ saab õpilane, kelle õpimappi, rühmatöid ja esitlusi või nende tulemusi saab lugeda vähemalt piisavaks vastavalt õppekavas toodud õpitulemuste nõuetele. Hinde „mittearvestatud“ saab õpilane, kelle õpimappi, rühmatöid ja esitlusi või nende tulemusi ei saa lugeda piisavaks vastavalt õppekavas toodud õpitulemuste nõuetele.

1.6 Füüsiline õpikeskkond

Valdavalt toimub õpe klassiruumis, kus saab rühmatöö tegemiseks mööblit ümber paigutada, on internetiühendus ning audiovisuaalse materjali kasutamise võimalus.